

Ρώμη, 4 Οκτωβρίου 2003

ΙΤΑΛΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΚΟΡΥΦΗΣ

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, μετά το πέρας των εργασιών της Διακυβερνητικής Διάσκεψης για το Σύνταγμα της Ευρώπης, ενημερώνοντας τους Έλληνες δημοσιογράφους, προέβη στις ακόλουθες δηλώσεις και στη συνέχεια απάντησε σε ερωτήσεις τους:

«Κυρίες και κύριοι, η Διακυβερνητική Διάσκεψη, η οποία ξεκίνησε σήμερα τις εργασίες της εδώ στη Ρώμη, έχει μια ιστορική αποστολή. Και το επίθετο αυτό «ιστορική» αναφέρεται στο γεγονός ότι υπήρξαν στο παρελθόν και άλλες Διακυβερνητικές, πέντε τον αριθμό, οι οποίες όμως αποφάσισαν Συνθήκες ή τροποποίηση Συνθηκών. Καμιά άλλη Διακυβερνητική, όπως αυτή που άρχισε σήμερα, δεν ασχολήθηκε με σκοπό να διαμορφώσει, να αποφασίσει ένα Σύνταγμα για την Ευρώπη.

Ίσως, κάποιοι πουν η λέξη «Σύνταγμα» είναι μια λέξη λίγο ως πολύ συμβολική, γιατί και τις άλλες φορές υπήρξαν καταστατικά κείμενα. Δεν είναι, όμως, μόνο μια λέξη συμβολική το Σύνταγμα, γιατί μέσα από την έννοια αυτή και μέσα από τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί, εκφράζεται η πολιτική θέληση, η Ένωση να αποκτήσει μια δομή, η οποία θα εγγυάται και θα προωθεί τη διαδικασία ενοποίησης. Εκφράζει την πολιτική θέληση να προχωρήσουμε σε άλλα επίπεδα συνεργασίας.

Δηλώνουμε ότι η Ένωση θα πρέπει να αποκτήσει έναν τρόπο λειτουργίας, ο οποίος θα είναι πιο αποτελεσματικός, πολύ πιο αποτελεσματικός και να μπορεί να διαδραματίσει το ρόλο που της ανήκει στη διεθνή σκηνή. Χρειάζεται μετά τη διεύρυνση, τώρα που γίναμε 25 μέλη, ένας νέος τρόπος λειτουργίας. Και χρειάζεται, παράλληλα, να προχωρήσουμε τη διεύρυνση και την εμβάθυνση. Γι' αυτό και πρέπει να προχωρήσει αυτή η διαδικασία της συνταγματικής ρύθμισης των θεμάτων που απασχολούν την Ένωση.

Υπάρχει ένα σχέδιο Συντάγματος, το οποίο εκπόνησε η Συνέλευση. Αυτό το σχέδιο Συντάγματος παρουσιάστηκε στη Θεσσαλονίκη και εκεί

χαρακτηρίστηκε ως μια καλή βάση για τις επόμενες εργασίες που θα ακολουθούσαν, δηλαδή τη Διακυβερνητική Διάσκεψη.

Τι πρέπει να προσέξουμε: Η Συνέλευση δεν ήταν μια τυχαία ομάδα ή μια ομάδα εργασίας που ασχολήθηκε με το Σύνταγμα. Ήταν ένα Σώμα, το οποίο αποτελείτο από εκπροσώπους των εθνικών Κοινοβουλίων, από εκπροσώπους του Ευρωκοινοβουλίου, από εκπροσώπους των κυβερνήσεων, δηλαδή ήταν ένα δημοκρατικό Σώμα και μέσα σ' αυτό ακολουθήθηκαν δημοκρατικές διαδικασίες. Έγινε διάλογος, υποβλήθηκαν προτάσεις και αντιπροτάσεις, διεξήχθησαν διαπραγματεύσεις και βρέθηκαν ισορροπίες.

Γι' αυτό εμείς πιστεύουμε – όπως μαζί μ' εμάς και άλλες χώρες πιστεύουν – ότι αυτό το σχέδιο θα πρέπει να γίνει αποδεκτό από τη Διακυβερνητική, χωρίς μεγάλες τροποποιήσεις, χωρίς αλλοίωση της βασικής αρχιτεκτονικής του και των βασικών λύσεων. Βεβαίως, χρειάζονται ορισμένες βελτιώσεις, χρειάζονται αποσαφηνίσεις και διορθώσεις. Όμως, θα πρέπει να εξετάσουμε αν μπορούμε ταυτόχρονα, σε όποια λύση προτείνεται, να συνδυάσουμε την αποτελεσματικότητα της Ένωσης, τη λειτουργία που παράγει αποτελέσματα, με τις αρχές της Ένωσης.

Πρέπει να εξετάσουμε αν μπορούμε να προχωρήσουμε στους στόχους μας, εφόσον αλλάξουμε τις ρυθμίσεις ή θα πρέπει να μείνουμε σ' αυτές που εξυπηρετούν τους στόχους μας. Δεν είναι ιδανικές αυτές που περιέχει το σχέδιο της Συνέλευσης, μπορούσαν να είναι και διαφορετικές. Όμως, όπως είπα, προκύπτουν από δημοκρατικές διαδικασίες και αποτελούν, αυτή τη στιγμή, την ισορροπία, η οποία φάνηκε δυνατή. Αν υπάρχει μια καλύτερη ισορροπία, τότε να την πετύχουμε. Και η Ελλάδα πιστεύει πως αυτό ακριβώς πρέπει να είναι το κυρίαρχο πνεύμα στη Διακυβερνητική.

Ξεκινάμε με το σχέδιο, έχουμε μια διάθεση συμβιβασμού, συνεχίζουμε, αλλά θα πρέπει να προωθήσουμε λύσεις, οι οποίες είναι δυνατό να γίνουν αποδεκτές και όχι να αρχίσουμε να συζητάμε όλα τα θέματα, με αποτέλεσμα, όπως είπαν και πολλοί σήμερα στη συζήτηση, να ανοίξουμε το «κουτί της Πανδώρας» απ' όπου θα βγουν διάφορες λύσεις χωρίς πραγματική βάση, οι οποίες θα οδηγήσουν σε ατέρμονες συζητήσεις. Ή μια άλλη έκφραση που χρησιμοποιήθηκε «θα ξηλώσουμε σιγά-σιγά το ύφασμα», το οποίο έφτιαξε η Συνέλευση.

Αυτή, λοιπόν, είναι η γενική γραμμή μας. Και αυτή τη γενική γραμμή θέλω να συμπληρώσω με μια αναφορά, γιατί δεν θέλω να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι κι εμείς δεν έχουμε κάποιες αναφορές σε θέματα που χρειάζονται βελτίωση. Εμείς πιστεύουμε ότι χρειάζονται βελτιώσεις, οι οποίες θα προωθούν:

- Το δημοκρατικό χαρακτήρα του Συντάγματος, ιδίως το κοινωνικό περιεχόμενο των πολιτικών, τις οποίες θα επιδιώκει η Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Την ισορροπία ανάμεσα στους θεσμούς και,
- Την ισότητα ανάμεσα στα κράτη-μέλη.

- Για παράδειγμα, πιστεύουμε ότι χρειάζεται η επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας στη λήψη των αποφάσεων στην κοινή εξωτερική πολιτική, αλλά βεβαίως με ασφαλιστικές δικλίδες για την προστασία αυτών που θα μπορούσα να χαρακτηρίσω γενικών συμφερόντων, των σημαντικών, των ζωτικών συμφερόντων του κάθε κράτους-μέλους. Γιατί η εξωτερική πολιτική πάσχει μέχρι τώρα από το γεγονός ότι δεν μπορεί να λαμβάνονται αποφάσεις.

- Πιστεύουμε, επίσης, ότι ένας από τους στόχους που θα πρέπει να έχει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, πέρα από τη νομισματική σταθερότητα, είναι η πλήρης απασχόληση.

- Πρέπει, ακόμη, όσον αφορά τα θεματικά συμβούλια, να υπάρχει πλήρης ισότητα μεταξύ των κρατών-μελών, να διαδραματίζουν όλα τον ίδιο ρόλο.

- Επιπροσθέτως, χρειάζεται να ενισχύσουμε την αρχή της αλληλεγγύης στην άσκηση της κοινής εξωτερικής πολιτικής.

- Τέλος, τα μέλη της Επιτροπής πρέπει να έχουν δικαίωμα ψήφου. Επειδή γύρω από αυτό το θέμα έχει γίνει πολλή συζήτηση, υπάρχουν διάφοροι τρόποι να οργανωθεί η Επιτροπή, ώστε να είναι αποτελεσματική. Επομένως, να συζητήσουμε αυτούς τους τρόπους οργάνωσης, αλλά, κατά τη γνώμη μας, δεν μπορεί να υπάρχουν μέλη της Επιτροπής, που να μην μπορούν να εκφράζουν τη γνώμη τους, τουλάχιστον στα θέματα τα οποία χειρίζονται οι ίδιοι ή τους αφορούν.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω ότι η αποδοχή του νέου Συντάγματος θα αποτελέσει ένα μοχλό – και αυτή είναι η επιδίωξή μας – για την ενοποιητική διαδικασία. Η διαδικασία, λοιπόν, που άρχισε σήμερα, είναι, όπως είπα στην αρχή, ιστορική. Είναι ιδιαίτερα σημαντική και μπορεί να οδηγήσει σε μια Ευρώπη που θα λειτουργεί καλύτερα.

Μπορεί να οδηγήσει! Πρέπει να το προσπαθήσουμε!

M. ΖΑΧΑΡΕΑ (MEGA CHANNEL): Κύριε Πρόεδρε, σε σχέση με το θέμα της ασφάλειας, είστε ικανοποιημένος με τη ρήτρα αλληλεγγύης;

Κι αν μου επιτρέπετε, μια δεύτερη ερώτηση: Η παραμονή σας στη Ρώμη συνέπεσε με ένα ρεκόρ συνεχόμενης πρωθυπουργίας. Θα ήθελα το δικό σας σχόλιο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όσον αφορά το θέμα της ρήτηρας αλληλεγγύης, η οποία υπάρχει στη Συνθήκη, είναι, κατ' αρχάς, μια επιτυχία. Και αυτό πρέπει να το τονίσουμε ιδιαίτερώς, ότι δηλαδή αυτή η ρήτρα αλληλεγγύης εμπεριέχεται στη Συνθήκη. Ως γνωστόν, πριν δεν υπήρχε. Επομένως, έχουμε κάνει ένα μεγάλο βήμα. Και από πλευράς μου, θα ήθελα επιπροσθέτως να υπογραμμίσω ότι αυτό αποτελεί μια επιτυχία της Ελλάδας στις διαπραγματεύσεις. Από κει και πέρα, πρέπει να δούμε πώς μπορούμε να βελτιώσουμε αυτές τις ρυθμίσεις.

Σήμερα, πολλές χώρες δήλωσαν ότι θέλουν να ξαναδούν το όλο θέμα της άμυνας. Υπήρχαν ορισμένες χώρες που δήλωσαν ότι θα πρέπει να δούμε τη σχέση της ευρωπαϊκής άμυνας με το ΝΑΤΟ. Και άλλες χώρες είχαν ορισμένες αμφιβολίες, σχετικά με τις ευέλικτες συνεργασίες.

Το συμπέρασμα; Όλο αυτό το κεφάλαιο είναι ανοικτό. Αλλά, σε σύγκριση με τα όσα άκουσα σήμερα, πιστεύω ότι αυτό που προτείνει το σχέδιο της Συνέλευσης είναι καλύτερο. Είναι καλύτερο, γιατί επιτρέπει στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θέλουν να ξεκινήσουν μια αμυντική συνεργασία, αυτές οι χώρες να έχουν αλληλεγγύη μεταξύ τους και αυτές οι χώρες στην αμυντική αυτή συνεργασία να συνεργαστούν, βεβαίως, με άλλους φορείς, όπως είναι το ΝΑΤΟ, αλλά αυτό εναπόκειται στην πολιτική που θα χαράξουν. Είναι κάτι το αυτονόητο ότι θα συνεργαστούν, βεβαίως, με άλλους φορείς, αλλά οι ίδιοι θα καθορίσουν τους τρόπους με τους οποίους θα γίνει αυτό.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα που θέσατε, πιστεύω ότι αυτό είναι ένα αποτέλεσμα συνεχούς προσπάθειας και δουλειάς όλων όσοι απαρτίζουν ή συμμετείχαν στις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ. Εμάς, δεν μας νοιάζει ο χρόνος παραμονής. Μας νοιάζει πολύ περισσότερο το αποτέλεσμα.

Λ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ (ΑΠΕ - ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, πληροφορηθήκαμε ότι μεταφέρθηκε η συνήθεια του πρωινού καφέ από το Μέγαρο Μαξίμου και εδώ στη Ρώμη, γιατί σήμερα πήρατε καφέ με τον κ. Μπερλουσκόνι, με τον κ. Ερντογκάν και με τον κ. Σιράκ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν πήρα κανέναν καφέ με τον κ. Μπερλουσκόνι. Ήπια τον καφέ μόνος μου στο δωμάτιο του ξενοδοχείου μου. Ούτε με τον κ. Σιράκ πήρα τον καφέ μου, ούτε με τον κ. Ερντογκάν, όπως λέτε. Δεν ξέρω, βέβαια, τι εννοείτε καφέ, γιατί υπάρχουν πολλοί μύθοι γύρω από του Μαξίμου και εδώ να μην καλλιεργούμε αυτούς τους μύθους.

Εδώ συνάντησα σήμερα ένα μεγάλο αριθμό ηγετών. Συνάντησα τον κ. Ερντογκάν, συνάντησα τον κ. Σιράκ, με τον οποίο συζητήσαμε θέματα αγροτικής πολιτικής. Με τον κ. Ερντογκάν συζητήσαμε την ανάγκη να προχωρήσουμε τα θέματα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Με την ευκαιρία να σας πω ότι ο κ. Γκιουλ θα έλθει στις 21 Οκτωβρίου στην Αθήνα. Είπαμε

ότι κατά την επίσκεψή του στην Αθήνα θα γίνει μια επισκόπηση όλων των θεμάτων για να κατατοπιστούν καλά πάνω στις δικές μας απόψεις. Συζήτησα με τον κ. Σρέντερ για θέματα που αφορούν τη Διακυβερνητική και τις δυνατότητες να προχωρήσει και να τελειώσει μέσα στο πλαίσιο που έχουμε καθορίσει, χωρίς πολλές τροποποιήσεις. Και με τον κ. Μπερλουσκόνι – και αναφέρω αυτούς μονάχα – κοιτάξαμε ποιες δυνατότητες υπάρχουν για να εξετάσουμε τα θέματα αυτά που αφορούν τη Διακυβερνητική μέσα στους επόμενους μήνες, γιατί είναι προφανές ότι μπορεί να χρειαστεί και άλλη Σύνοδος Κορυφής. Πάντως, δεν ήταν οι μόνοι ηγέτες, τους οποίους συνάντησα.

Τ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (NET): Πότε προβλέπεται να ολοκληρωθεί η διαδικασία και να καταλήξουμε σε μια συμφωνία για το Σύνταγμα της Ευρώπης;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η διαδικασία πρέπει να ολοκληρωθεί πριν από την 1^η Μαΐου, μετά την 1^η Μαΐου να υπογραφούν τα κείμενα και να είναι το Σύνταγμα έτοιμο, εγκεκριμένο, παρουσιάσιμο πριν από τις ευρωεκλογές, ώστε οι Ευρωπαίοι πολίτες να γνωρίζουν το Σύνταγμα.

Β. ΜΑΡΚΑΚΗ (STAR): Υπάρχει ελπίδα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μια ελπίδα είναι να κλείσει πολύ νωρίτερα, να κλείσει μέχρι το τέλος του έτους και μετά να μείνει όλος ο καιρός για τις τυπικές διαδικασίες. Θα πω το εξής: Όσο διαρκούν αυτές οι συζητήσεις, τόσο περισσότερο υπάρχει ο κίνδυνος να οδηγηθούμε σε αδιέξοδα. Γι' αυτό και η δική μας άποψη είναι ότι πρέπει να κλείσουμε αυτή τη διαδικασία όσο το δυνατό νωρίτερα.

Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.